

Szkody wyrządzone przez bobry i wilki oraz sposoby ich minimalizacji

Status prawny bobra europejskiego i wilka

- Bóbr europejski podlega częściowej ochronie gatunkowej;
- Wilk podlega ściślej ochronie gatunkowej;

zgodnie z zał. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (*Dz. U. z 2014 r., poz. 1348*).

Podstawa prawna:

Art. 126 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 tj.*).

Art. 126

1. Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez:

2) wilki – w pogłowie zwierząt gospodarskich;

5) bobry – w gospodarstwie rolnym, leśnym lub rybackim.

2. Odpowiedzialność, o której mowa w ust. 1, nie obejmuje utraconych korzyści.

3. Oględzin i szacowania szkód, o których mowa w ust. 1, a także ustalania wysokości odszkodowania i jego wypłaty, dokonuje regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego dyrektor tego parku.

Wykaz zwierząt gospodarskich określa Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 roku o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich .

- bydło,
- jeleniowate – daniel i jelen ślachećny,
- owce

Minimalizacja szkód wyrządzonych przez bobry i wilki

Art. 126 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody

Właściciele lub użytkownicy gospodarstw rolnych i leśnych mogą współdziałać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego – z dyrektorem tego parku, w zakresie sposobów zabezpieczania upraw i płodów rolnych, lasów oraz zwierząt gospodarskich przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta, o których mowa w ust. 1.

Zalewanie i podtapianie gruntów spowodowane tamami wybudowanymi przez bobry

Sposób rozwiązywania konfliktów

- stosowanie rur przechodzących przez tamy regulujące poziom wody,

Blokowanie przepustów i jazów

- wszelkie zwężenia cieków są bardzo chętnie wykorzystywane przez bobry, gdyż mogą one stosunkowo małym nakładem pracy osiągnąć zamierzony cel tzn. ustabilizować i podnieść poziom wody,

Sposoby rozwiązywania konfliktów

– metalowe siatki i kraty,

– ogrodzenia ochraniające przepust,

- ogrodzenie przepustu kombinowane złożone z dwóch ogrodzeń połączonych rurą zapewniającą stały poziom wody,

Ścinanie i ospałowywanie drzew w lasach i sadach

Sposoby rozwiązywania konfliktów

- stosowanie metalowych siatek np. do grodzenia upraw leśnych w celu zabezpieczenia pni drzew – wysokość siatki do 1,30 m,

- stosowanie ogrodzeń z metalowej siatki o wysokości około 1 m, warunkiem jest wkopanie siatki w ziemię na min. 30 cm,

Niszczenie grobli i wałów przeciwpowodziowych wskutek kopania nor

Sposoby rozwiązywania konfliktów

- wkopywanie siatek metalowych lub ścianek szczelnych w podstawę wału,
- wykładanie siatek na groble,

ZASADY ZMNIEJSZAJĄCE RYZYKO WYSTĄPIENIA ATAKU WILKÓW

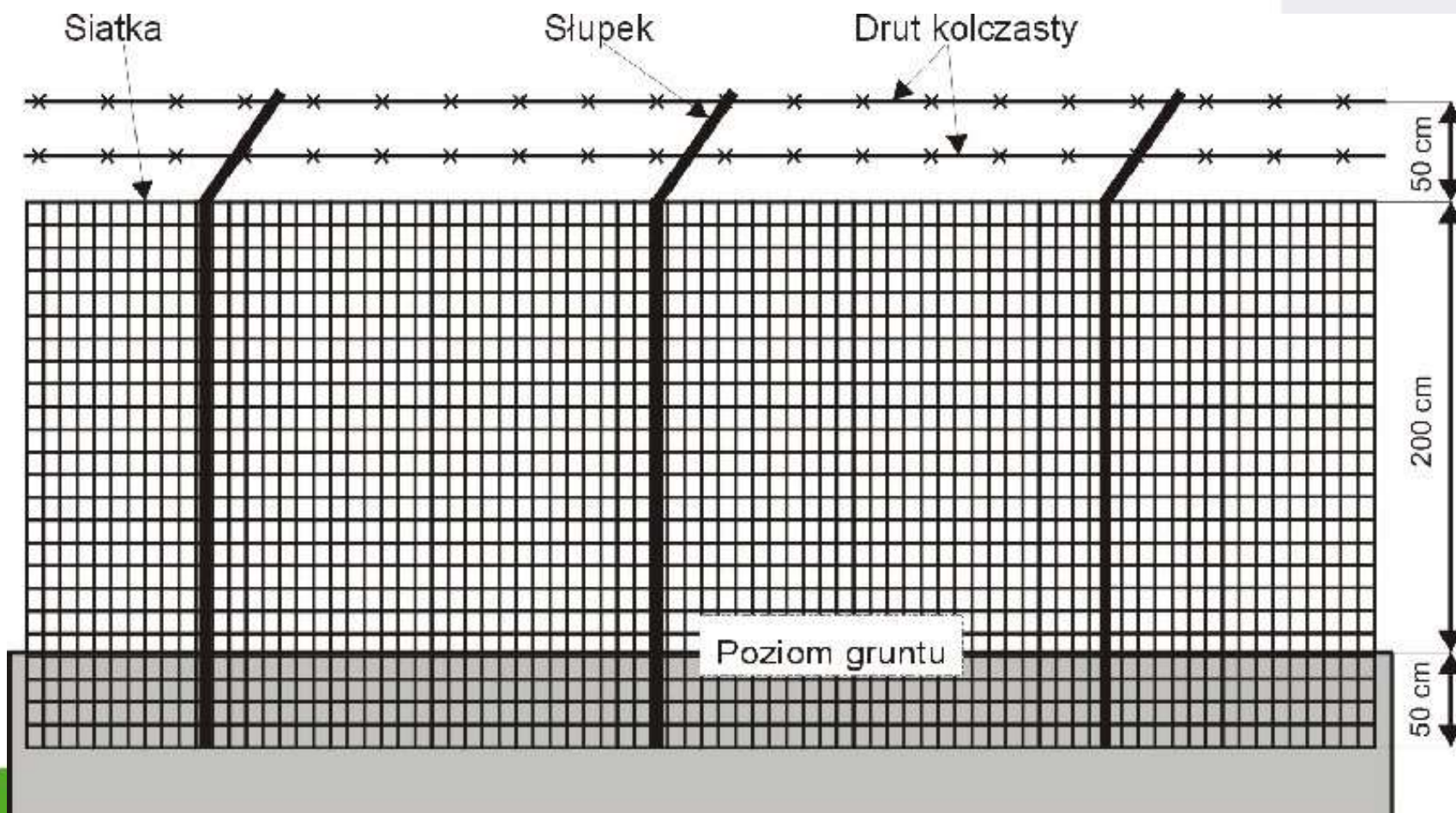
- na noc powinno się spędzać zwierzęta hodowlane z pastwisk do odpowiednich zabezpieczonych zagród lub budynków gospodarczych;
- na nie ogrodzonych pastwiskach leżących w pobliżu lasów, wąwozów, gęstych zagajników nie należy pozostawiać zwierząt bez nadzoru również w ciągu dnia, szczególnie podczas złej pogody;
- po wystąpieniu szkody koniecznie należy zwiększyć nadzór nad stadem;
- zabite zwierzęta leżące na pastwisku, zaraz po sporządzeniu protokołu z szacowania szkody, należy bezzwłocznie usunąć, aby nie zwabiać drapieżników;
- nie wolno wywozić padłego inwentarza do lasu, ponieważ sprzyja to przyzwyczajaniu się drapieżników do żerowania na zwierzętach gospodarskich

ZASADY ZMNIEJSZAJĄCE RYZYKO WYSTĄPIENIA ATAKU WILKÓW

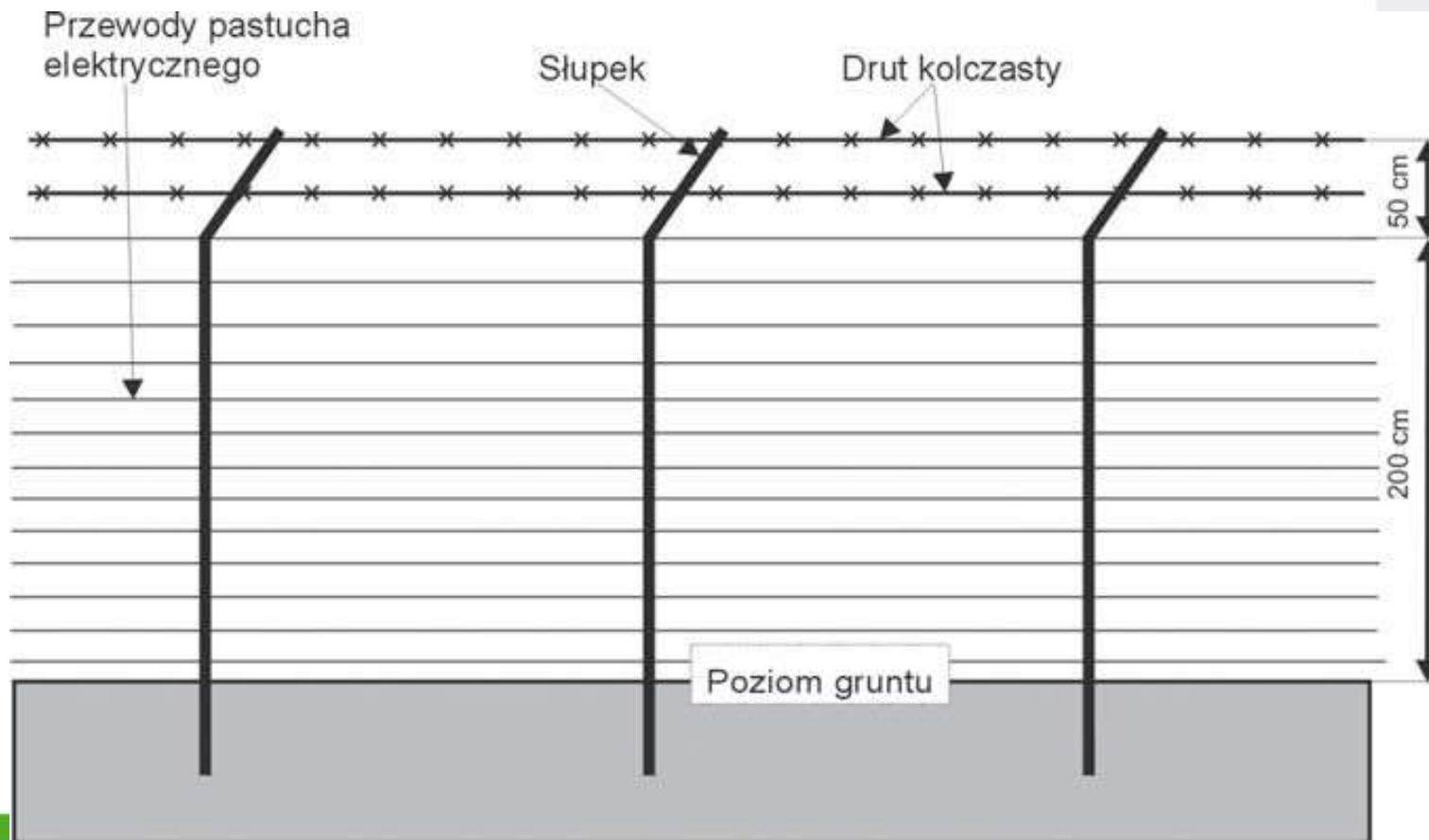
- zagrody można zabezpieczyć przy wykorzystaniu wysokiego ogrodzenia, fladr, pastucha elektrycznego lub psa stróżującego;

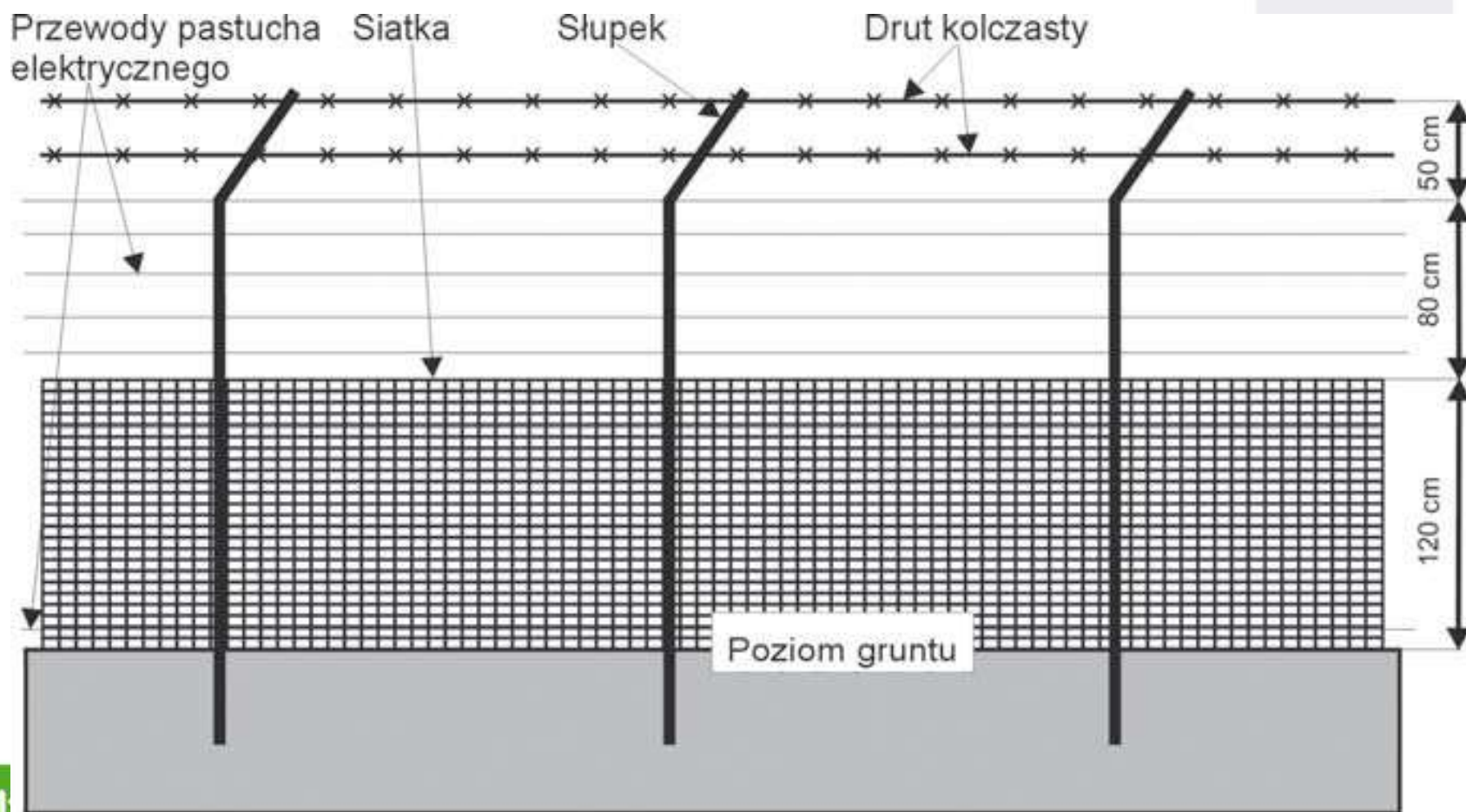
Schemat ogrodzenia z siatki o wysokości 2,5 m z wkopaniem siatki na głębokość 50 cm i założeniem dwóch linii drutu kolczastego;

Schemat ogrodzenia elektrycznego, gdzie najniższy przewód umieszcza się na wysokości 10 - 15 cm nad podłożem i na wysokości 2 m ;

Schemat ogrodzenia kombinowanego elektrycznego i siatkowego

fladry zrobione są z cienkiego sznurka, na którym naszyte są wąskie kawałki materiału, najczęściej w kolorze czerwonym.

Wykorzystywanie kilku uzupełniających się metod jednocześnie zwiększa efektywność zabezpieczeń.

Dziękujemy za uwagę

W prezentacji wykorzystano:

1. Sabina Nowak, Robert W. Mysłajek - PORADNIK ochrony zwierząt hodowlanych przed wilkami, Stowarzyszenie dla Natury WILK – Twardorzeczka 2006.
2. Zdjęcie na ostatniej stronie prezentacji zostało wykonane przez Pana Jana Goździewskiego PZŁ Suwałki i pochodzi z opracowania „Krajowy Plan Ochrony Bobra – 2007”.
3. Wykorzystano zdjęcia zwierząt gospodarskich oraz wilka z internetu.
4. Pozostałe zdjęcia zamieszczone w prezentacji zostały wykonane przez autora prezentacji – Elżbietę Klimaszewską RDOŚ w Gdańsku .